

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Gekeerd tij voor het taakstrafverbod?

Schmidt, E.P.

Citation

Schmidt, E. P. (2023). Gekeerd tij voor het taakstrafverbod? *Tijdschrift Voor Familie- En Jeugdrecht*, 2023(11), 291. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3704645>

Version: Publisher's Version

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3704645>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Gekeerd tij voor het taakstrafverbod?

FJR 2023/54

Editorial

Op 1 april 2014 trad het taakstrafverbod voor het jeugdstrafrecht in werking, waarmee tot uitdrukking werd gebracht dat de wetgever de taakstraf niet passend acht voor ernstige gewelds- en zedenmisdrijven. Hiervoor werd enerzijds aangesloten bij het verbod in het commune strafrecht – artikel 22b Wetboek van Strafrecht (Sr) – en anderzijds rekening gehouden met de bijzonderheden van het jeugdstrafrecht. Zo ontstond artikel 77ma Sr, dat bepaalt dat aan minderjarigen geen ‘kale’ taakstraf kan worden opgelegd bij veroordeling voor een misdrijf waarop (meer dan) zes jaar gevangenisstraf staat en dat heeft geleid tot een ernstige inbreuk op de lichamelijke integriteit van het slachtoffer (lid 1 sub a) of voor één van de specifiek vermelde zedenmisdrijven (lid 1 sub b). Wel kan in deze gevallen een taakstraf worden opgelegd in combinatie met een al dan niet voorwaardelijke jeugddetentie of PIJ-maatregel, of een gedragsbeïnvloedende maatregel (lid 2).

In de Memorie van Toelichting bij deze wetswijziging werd gesteld dat de rechter hierdoor niet minder ruimte zou hebben voor maatwerk of om vrijheidsbeneming te voorkomen, zoals artikel 37 IVRK vereist. In de rechtspraak wordt daarover soms anders geoordeeld. Zo benadrukte het Hof 's-Hertogenbosch in een arrest van 22 juni 2022 (ECLI:NL:GHSHE:2022:2036) eerst het speciale pedagogische karakter van het jeugdstrafrecht, dat altijd maatwerk behelst. Vervolgens stond het stil bij de mogelijke strijdigheid van het taakstrafverbod met artikel 37 IVRK, en met artikel 40 van dit verdrag, dat bepaalt dat de aanpak binnen het jeugdstrafrecht de herintegratie van minderjarigen moet bevorderen, hun welzijn niet moet schaden en in de juiste verhouding moet staan tot hun omstandigheden en het strafbare feit. Het hof concludeerde in die zaak dat een taakstraf pedagogisch gezien de enige juiste interventie was en legde een ‘kale’ taakstraf op.

De afgelopen jaren zijn ook verschillende andere kritische kanttekeningen geplaatst bij het taakstrafverbod. Eind 2022 verwierp de Eerste Kamer een uitbreiding van het taakstrafverbod in het commune strafrecht; tegenstanders wezen hierbij op de lessen die uit de Toeslagenaffaire getrokken zouden moeten worden, waaronder het luisteren naar professionals en het bieden van ruimte voor maatwerk. Voor het commune strafrecht adviseerde de RSJ in 2021 het aantal korte detenties (van minder dan drie maanden) te beperken nu deze kostbaar en weinig effectief zijn, en om dus het taakstrafverbod te heroverwegen. In het Interdepartementaal Beleidsonderzoek (IBO) Jeugdcriminaliteit ‘Werken aan een effectievere detentie van jeugdigen’ werd – ook onder verwijzing naar de hoge kosten en lage effectiviteit van korte detenties, én naar druk op de capaciteit in de justitiële jeugdinrichtingen – de taakstraf voorgesteld als mogelijk alternatief voor jeugddetenties korter dan drie maanden. De maximale duur van de taakstraf zou dan wel moeten worden verhoogd, aldus het IBO, om hiervan ‘een (evenredig zwaar) alternatief’ te maken.

In zijn kamerbrief van 24 februari 2023 heeft minister Weerwind aangekondigd de toegevoegde waarde van een verruiming van het maximaal aantal taakstraffen te verkennen. Daarbij verwees hij zowel naar het IBO als naar recent grootschalig Nederlands onderzoek waaruit blijkt dat taakstraffen bij jeugdigen effectiever zijn in het voorkomen van recidive dan jeugddetenties van minder dan vier maanden, ook na relatief ernstige delicten (Koops-Geuze e.a., 2022). Jammer genoeg werd daarbij door de minister over het taakstrafverbod (nog) niets gezegd. Hopelijk blijken deze plannen geen onderdeel van een kortdurende golfbeweging, veroorzaakt door praktische zaken als plaatsgebrek voor justitiële jeugdigen, en is het tij inmiddels echt gekeerd voor het taakstrafverbod.

1 Mr. E.P. (Eva) Schmidt is promovenda aan de Universiteit Leiden, en lid en secretaris van de redactie van FJR.